

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXIV. LETNIK ————— 1924 ————— ŠTEV. 9

Plezalne ture v vzhodnih Julijskih in v Kamniških planinah.

† Dr. Klement Jug.

(Dalje.)

Drugo jutro (14. VIII. 1923.) sva nameravala s Kajzeljem splezati na Špik (2472) od vzhodne strani. Smer bi držala preko terasaste višje dolinice Pod Srcem, ki je stisnjena pod stene Peči na Krnici, Špika in Frdamane Police, od tu dalje proti jugu navzgor do škrbine v grebenu med Malo Ponico in Lipnico, potem na greben Lipnice in na Špik.

Ob 6. uri sva se odpravila iz Martuljka. Ker sva nameravala sestopiti s Špika v Pišnico in ne nazaj v Martuljek, sva morala vzeti s seboj vse, kar sva imela, in nama je to nahrbtnika močno obtežilo. Kaj pa je težak nahrbtnik na plezalni turi, ve tisti, ki ga je že na taki turi nosil.

Šla sva do lovske kočje, potem nekoliko nazaj proti postaji do prvega potoka. Potem sva zavila v graben tega potoka in šla deloma po potokovi strugi in deloma ob njej navzgor proti Špiku. Držala sva se glavne struge, ki vede višje gori na levo proti Pod Srcem. Kajzelju je pravil neki tovariš, da vede do Pod Srcem lovska steza, ki jo je mogoče najti ob tem potoku. Midva je nisva našla. Zato sva šla po strugi navzgor, dokler nama ni pod Špikom zaprla poti voda in druge ovire. Šla sva iz struge na desno v gozd in rila skozi grmovje in bukovje navzgor. Do Pod Srcem je od tam še kakih 350 metrov višine, toda če si moraš napraviti za vsak korak sproti pot skozi vejevje z rokami, te lahko stane teh 350 metrov precej časa. Nekoliko olajšano delo sva imela, ko sva našla pot nekega plazu, ki je bil drevje in grmovje polomil in nama je bilo sedaj to v manjšo oviro. Šele blizu vrha terase sva naletela na stezo.

V levem kotu med stene stisnjene terase Pod Srcem je velik stožec snega, od čigar vrha vede silno strm žleb do škrbine med

Malo Ponico in Lipnico. Ta žleb je spodaj skalnat, gladek in tvori nekje neprestopen skok, koder se ob dežju stvori slap, višje gori se pa razširi in se razcepi v dvokrakasti kuloar s trdim snegom, skoro podoben po snegu in strmini onemu na Široko Peč. Oba kraka žleba vedeta navzgor vzporedno eden poleg drugega, le skalnat grebenček ju loči. Desni krak vede naravnost na škrbino, levi pa se končuje zgoraj med skalovjem Male Ponice, a je ob njegovem vrhu mogoč prehod čez grebenček v desni žleb. — Kjer je spodaj žleb neprestopen, so na desni strani od njega pod Špikovimi stenami zelenice z mnogimi macesni. Do teh zelenic se da splezati po steni desno do žleba.

Šla sva torej s Kajzeljem po snegu do vrha stožca, tam sva si obula plezalke in se navezala vsak na en konec vrvi, potem sva pričela plezati po steni desno od žleba proti macesnom. V tej steni je precej skalnatih robov, na katerih sva se mogla drug drugega zavarovati. Zelenice z macesni, do katerih sva tako prišla, so zelo strme; na njih je posebno cepinova konica dobro služila. Plezalke so se tu drsele in sva si obula spet okovanke. Tudi vrv sva spet spravila. Držati se je treba tu vedno desne, iti po žlebičih pod steno Špika navzgor do zadnjih macesnov in trave sploh, ker se prej ne da priti z zelenic v žleb.

Na nekem mestu sva zašla preveč na levo in sva prišla v težaven položaj. Zelenica je tam prehajala v navpično steno, obraslo s travo, iz katere so gledali skalnati robovi ven. Oprimkov nama je zmanjkalo, trava pa tudi ni držala dovolj. Jaz, ki plezam vedno raje prvi nego drugi, sem poskusil premagati to mesto, ki je bilo čisto navpično in v višini dveh metrov brez vsakega oprimka. Stopil sem na neki že zmajani skalnati rob, se prijel z levico v višini stegna (torej od spodaj, ne od zgoraj) za travo, ki je bila tam močnejša, in se tiščal k strmini, da me ne bi težki nahrbtnik potegnil vznak, potem sem stopil z levo nogo v stran in jo uprl proti drugemu skalnatemu izrastku; hkratu sem se uprl z desnico proti desni ob neki rob in sem se nato zagnal navzgor, izpustil z levico spodaj travo in se oprijel zgoraj za neki oprimek, še preden sem mogel pasti vznak. Potem sem splezal višje na varno, spet razvil vrv in zavaroval Kajzelja, da je mogel za mano.

Malo pozneje sva prišla na vrh zelenic, od tam po prodasti polici na sipino in v žleb. Tu sva se nekoliko odpočila, potem pa nadaljevala turo po žlebu navzgor. Po snegu se je še dobro hodilo, ker so se prijemali okovani robovi čevljev v sneg. Stopinj ni bilo treba sekati. Mogla sva kar hoditi cikcakasto navzgor in sva se zavarovala le s tem, da sva med potjo zapičevala bodisi lopatico bodisi konico cepina nad seboj v sneg. Ker je bil levi krak žleba bolj solnčen, sva zavila v tega

in sva morala potem splezati preko močno krušljivega grebenčka v desnega in po njem na škrbino.

Potem sva si obula plezalke. Stena je naprej sicer močno razčlenjena, toda skrajno krušljiva. Vsak prostorček je posut s prodom, peskom in prahom. Za plezanje se je treba posluževati iz tega razloga bolj trenja nego oprijemanja.

Šla sva s škrbine najprej na desno (proti severu) navzgor v steno po ozki in viseči polici. Ker so posuti stopi za plezalke nezanesljivi, sva morala bodisi čiste stope iskati, bodisi si jih pripraviti. Za prvo polico sva šla na levo okoli navzgor, potem zavila spet nekoliko na desno v smeri grebena, prestopila navzgor na drnasto polico in potem šla po tej na levo navzgor do škrbinice v grebenu. S temi ovinki, ki sva jih delala po severni strani grebena, sva se torej izognila neprestopnemu grebenu samemu. S te škrbinice sva šla na južno stran grebena, najprej kakih 5 metrov navzdol in potem na desno v steno, ki je močno razčlenjena; ne manjka ji počii, žlebičev in večjih žlebov. Plezanje je tu lahko. Po tej steni sva prišla spet na greben, po katerem sva potem šla do sedla v grebenu med Lipnico in Špikom. Tam sva pa že našla markacije slabo nadelane steze iz Vel. Pišnice na Špik in Lipnico. Ob 3. uri popoldne sva privlekla svojo kramo na vrh Špika.

Na vrhu sva si privoščila nekaj počitka, razgledavala sva se po grebenih in ostali solnčni pokrajini, pokosila sva in končno še malo podremala. Ob 5. uri sva se spočita dvignila in odšla z vrha proti Veliki Pišnici. S sedla med Špikom in Lipnico sva zasledovala markacije po snežišču in sipini navzdol, potem skozi borovje, gozd in končno ob hudourniku do doline. Na levi strani potoka sva si poiskala nato primeren senik, ga odprla s cepinom in si v njem uredila svoje novo stanovanje, ki naj bi nama bilo izhodišče za nadaljnje ture.

Prihodnji dan (15. VIII.) sva izrabila za restavriranje samih sebe in opreme. Okopala in ocedila sva se, si zašila obleko in plezalke, jaz sem si opral perilo; potem sva šla v Kranjsko Goro po nov provijant in pa k čevljarju, da bi nama nanovo podkoval in zadelal razdejane čevlje. Zvečer sva se spet vrnila v najin „hotel“, povečerjala in šla spat.

Drugo jutro vstaneva že ob 2. uri zjutraj z namenom, da bi naskočila severno steno Škrlatice. Šla sva z lučjo v Krnico in potem zavila na levo po markirani stezi proti Veliki Dnini. Nebo je bilo oblačno in skrbelo naju je, da se ne bi uresničilo prorokovanje nekega pastirja, ki nama je prejšnji dan zagotovil, da bo slabo vreme.

In najin strah se je uresničil. Nisva še bila pod Škrlatično steno, ko se je pričelo usipati iz oblakov. Obrnila sva se in jo pobrisala spet v dolino v najin senik, kjer sva bila zjutraj spravila vse, česar nisva hotela vzeti s seboj v steno. Kajzelj je šel spet spat, jaz sem pa z žvižganjem in kuhanjem prodajal dolg čas; popoldne sem šel v Kranjsko Goro po kruh. Tako je neslavno minul ta dan.

Drugo jutro (17. VIII.) sva vstala ob 2¹/₂ uri zjutraj in neodločno ogledovala oblačno nebo. Končno sva se vendar odločila, da poskusiva srečo. Ob pol 4. uri sva odšla spet z lučjo in najpotrebnejšim v Krnico in potem v Veliko Dnino. Česar nisva rabila, to sva zakopala v seniku v seno. Po Veliki Dnini sva sledila markacijam, ki sta jih menda napravila še dr. Stojc in učitelj Petrovčič. Te markacije so naju vedle na neko snežišče, potem po njem na desno v nekak kuloar, koncem tega preko nekakega praga v dolini navzgor, skozi ruševje, ki je bilo mokro od dežja in je naju premočilo, potem daleč gori po prodastih in kamenitih sipinah do zadnjega in največjega snežišča v koncu Velike Dnine. Tu je ob začetku tega snežišča markiran tudi še na desno vstop v Škrlatično steno desno od velikega rjavega žleba, višje gori sva tudi našla še par rdečih črt, potem pa se markacije izgubijo.

Ob pol 8. uri sva bila pri vstopu v steno. Prej sva se bala oblakov, sedaj pa sva že stala nad meglenim morjem. Nad nama je bilo jasno nebo, ki naju je napravilo odločna. Po sneženem stožcu pod rjavim žlebom, ki prehaja višje v velik kamin, sva se dvigala do stene. Tam sva si obula plezalke. Ker so nama bile grozne govornice o Škrlatičini severni steni sugerirale rešpekt pred njo, sva se tudi navezala na vrv. Pa ne za dolgo. Na vznožju stene je pač nekaj gladkih mest, ki bi mogla postati usodna. Tu sem plezal jaz naprej in potem z napeto vrvjo zavaroval svojega tovariša. Višje gori pa so postali v steni žlebiči in oprimki pogostejši in tu sva vrv spet spravila.

Po razritem terenu sva prišla do nekega snežišča, se temu po skalah radi plezalk izognila in jo nato udarila po vedno strmejši, a ne težavni steni z obilimi in srednje dobrimi oprimki naravnost navzgor.

Plezati se je dalo tako lepo, da sva pričela s Kajzeljem plezati kar sporadično vsak v svoji smeri navzgor. Jaz nisem nič pazil, kam plezam, marveč sem se kar brzo preprijemal in prestopal, da sem kljub kratkosti svojih nog plezal hitreje. Smola pa je hotela, da sem se naenkrat znašel vrh nekega stolpa sredi stene, Kajzelja sem pa ugledal, kako se mi na desni škodoželjno smeje. Jezilo me je, pa kaj sem hotel! Najprej sem se hotel spustiti z vrvjo na drugi strani s stolpa spet doli,

pa Kajzelj me je prosil, naj ne tiram s tem njega v odgovornost. Pa tudi več časa bi potratil s tem, nego z umikom. Ni torej kazalo drugega, nego da se umaknem s stolpa po isti poti spet nazaj, koder sem gori prilezel. Težko stori turist kaj takega, pa ni bilo boljšega izhoda.

Pod stolpom sem se obrnil na levo in plezal za Kajzeljem, ki md je med tem močno prehitel. Po ploščah, policah, žlebičih in še drugače oblikovanem terenu sva prišla na greben in takoj nato proti levi na vrh Škrlatic. Bila je 10 ura, torej sva plezala po sami steni dve uri in pol. Plezanje je razmeroma lahko, oprimki so srednje dobri in gosti tako, da težko zaideš, ko najdeš enkrat pravi vstop, ker se povsod more izplezati do vrha. Grozni sloves te stene je torej docela neosnovan.

Na vrhu sva se razgledavala po divjih grebenih in stenah. Zakaj je človeku omejen čas in omejena sredstva? . . Najraje bi naredil vse hkratu, kar me vabi. Vsega bi se lotil, kar me izziva, pa je že tako na svetu, da imajo največ časa in sredstev tisti, ki ne vedo, čemu imajo oboje.

Ko sva na vrhu tudi pokosila, da ne bi bilo treba pozneje tratiti časa, sva se odpravila po stezi doli proti Zadnjemu Dolku. Nameravala sva iti preko Rogljice in Križke Stene doli v Krnico in Vel. Pišnico. Ko zapusti pod Škrlatico steza južno steno grebena, po katerem je izpeljana, ji nisva hotela slediti doli v kotel; kajti iz njega bi se morala potem zopet dvigati proti Rogljici in bi pri tem izgubila precej višine; zato sva šla kar vodoravno naprej po viseči in s prodom posuti polici pod Škrlatičinim grebenom do steze, ki pa pride poe Rudečo škrbino spet iz kotla, v katerem se odceplja od nje steza v Vrata. Prodasta polica je lahko prestopna. Le na par mestih je potreba po jarkih in skalah malo poplezati, sicer se hodi po produ.

Z Rudeče škrbine, ki ima po svoji obili rudeči prsti značilno ime in ki je v grebenu ravno nad onim kotom v Zadnjem Dolku, ki ga tvori glavni greben (Škrlatica-Gamsovec-Križ) z odcepljajočim se grebenom Rogljice, sva zavila na levo na vrh Rogljice, tam se podpisala na listič, ki sva ga pustila v neki steklenici med kamni piramide; nato sva se vrnila na glavno stezo in šla po njej proti Križki Steni. Ker pa sva imela še par ur časa, sva šla še na Križ in odtam na vrh Stenarja, odkoder sva se potem vrnila po isti poti preko Križa h Križki Steni, čez katero je krasno izpeljana dobra steza doli v Krnico. Ob 8. uri zvečer sva bila spet v najinem seniku v Pišnici.

V. Severovzhodna Razorjeva stena, Mojstrovka, Prisojnikova severozapadna stena.

Ko sva se bila vračala po Križki Steni doli proti Krnici, sva si ogledavala severovzhodno Razorjevo steno. — Dvigala se je pred nama, kakor da bi hotela reči: „Do sem in ne dalje; tu gori ne smeta!“ Midva pa nisva človeka, ki bi si dala kaj veliko ukazovati ali prepovedovati po katerihkoli ovirah, najsi bodo tudi ovire, ki jih stavijo v svojem mrtvem molku, še tako „grozne“ stene.

Dobro veva, da se stene, o katerih se od daleč zdi, da štrle v nebo navpično, hoteč otresti raz sebe predrzneža, ki bi se jih lotil, obično izkažejo od blizu kot prestopne, če se človek absolutno otrese onega povprečnega strahu za svoje „življenje“. Baš tak strah je na eni strani kriv omotic, ki so že mnoge pahnile v globočino; kajti v svoji presilni skrbi za življenje človek ves zmeden hlasta za rešitvijo iz nevarnosti, mesto da bi se mirno in smotno oprijemal; na drugi strani pa ta strah sugerira človeku prepričanje, da „ni mogoče“ priti dalje tudi tam, kjer je še precej mogoče. Tako se potem človek umika navideznim nevarnostim.

Strah ima res velike oči. Človeku pa je dano nepregledno polje udejstvovanja! V stanu smo izvršiti stvari, ki se nam o njih jedva sanja. V tem smislu je mogoče res vse, kar človek trdno hoče . . . „Ni mogoče“ velja kvečjemu za posameznosti, ki se jim pa more človek izogniti, dočim mu je dosega končnega namena vendar mogoča. Popolen umik radi tozdevne nemožnosti ostane torej le strahopetcem brez volje.

Stene so prestopne, samo poiskati je treba onih mest, kjer se da priti dalje. Seveda je treba pri tem uporabljati mnogokrat zadnja sredstva in skrajne možnosti za prehod, a pride se le. Vir nevarnosti pravzaprav ni v stenah in prepadih, marveč v človeškem subjektivnem razpoloženju samem. Le redkokedaj doseže objektivna nevarnost 50⁰/₀ verjetnosti, n. pr. če se vržeš navzgor z edine opore, ki ti je še dana, in tvegaš, boš li mogel doseči previsoko naslednjo oporo, ali ne. V splošnem pa je v stenah, kjer vidijo navadni ljudje 99⁰/₀ nevarnosti, v resnici jako majhen odstotek verjetnosti za ponesrečenje, nič večji, nego je odstotek plezalcev, ki se ponesrečijo. Zmage torej, ki jih doseže plezalec, so zmage nad stenami le z ozirom na zmožnosti; v moralnem oziru pa so zmage nad samim seboj! Obvladaj svojo lastno notranjost in hodi, pa boš obvladal tudi „nevarnosti“!

„Jutri bo padla Razorjeva stena“, sem rekel Kajzelju, še preden sem si jo prav ogledal. „Prav“, mi je on kratko odgovoril. Potem sva

steno nekoliko pregledavala in si napravila približen načrt za plezanje. Nič naju ni skrbelo, ali je to steno že kdo preplezal in kod jo je preplezal. Zmagati sva jo hotela čisto po lastnem preudarku, ki sva se nanj povsod največ zanašala.

Drugo jutro (18. VIII. 1923.) sva vstala spet zgodaj in se ob pol 5. uri že odpravila iz najinega brloga v Veliki Pišnici. Šla sva v Krnico in naprej po stezi gori proti Križki Steni. Steza je izpeljana na nekem mestu skozi zelenice v lepih, kratkih in pravilnih serpentinah, ki se že iz doline vidijo. Nad temi serpentinami sva šla še tako daleč po stezi, dokler je bilo še kaj trave ali drugega zelenja ob poti. Približno v višini 1700 m sva zapustila stezo in zavila po produ in kamenju na desno proti Razorjevi steni.

Iz doline pod Razorjevo in Križko Steno se ne vidi Razorjev vrh, ker je ta za grebenom od Križa do Prisojnika. Zato sva morala vzeti s Kajzljem kot začasen cilj najinega plezanja škrbino med kotama 2371 in 2394 v grebenu med Križem in Prisojnikom; od tega grebena se pri koti 2394 odceplja proti jugu Razorjev greben. Preko te škrbine, ki bi nama imela dajati med plezanjem smer, bi torej prišla pod vzhodne stene Razorjevega grebena, od koder bi potem splezala na vrh. Ta škrbina, oziroma kot, kjer se prične greben proti zapadu (desni za naju) strmo dvigati, je iz doline vidna v grebenu poševno proti desni od vstopa v steno. Torej nisva smela plezati naravnost gori proti grebenu, proti levi še celo ne, marveč sva se morala držati smeri počez preko stene proti desni navzgor nekako v strmini dobrih 60°.

Pri vstopu so v steni trije večji žlebovi, oddaljeni približno za dober lučaj drug od drugega. Med drugim in tretjim (šteto od spodnjega gori) je spet majhen žlebič, pod katerim leži majhno snežišče. Med tem žlebičem in drugim žlebom se pričinja pod steno dolg prodnat grebenček, ki se vleče v loku navzdol mimo prvega žleba. Ta grebenček je gotovo nastal tako, da so plazovi in hudourniki, ki so prišli po drugem žlebu doli, izkopali med njim in steno prod ter tako napravili strugo, v kateri leži sedaj večje snežišče.

V steno sva vstopila ob pol 7. uri, in sicer ravno tam, kjer se pričinja pod njo prodnati grebenček. Stena je tu položna, vsa razrita od žlebičev in ima goste police. Plezala sva za sedaj še v čevljih. Pri tretji polici sva zavila po tej na levo navzgor do njenega konca. Tam je bilo treba prestopiti navzgor preko gladkega in strmega mesta. Zato sva si tu obula plezalke. Nad tem prestopom sva šla po neki zeleni polici spet na levo, ker naprej navzgor ali pa na desno ni šlo. Koncem te zelene police držita dve manjši polici, ena naprej proti levi navzgor, kakor prejšnja polica, druga pa nasprotno na desno gori. Jaz

sem hotel iti po desni polici, dasi je bila manj zložna, ker se mi je zdelo, da sva zašla že preveč na levo v steni sploh. Pa nisem prišel daleč, ker so mi zaprle previse prehod. Hotel sem splezati preko neke previse, ki je imela nekaj oprimkov, pa ti oprimki niso držali. Moral sem se torej vrniti in iti za Kajzeljem, ki je bil šel na levo.

Tod sva prišla do stene, po kateri se je dalo plezati navzgor. Po tej steni sva prišla do vodoravne sipinaste police, po kateri sva šla nato na desno do nekih navpičnih in gladkih črnih sten. Pod temi stenami se pričinja žleb, ki vede strmo proti levi navzgor vzporedno s steno. Sla sva po njem in prišla na široko polico, ki naju je vedla do stene, ki ni preveč strma, je močno razčlenjena in na vse strani z žlebiči in jarki razrita. Šele od tu dalje sva se mogla končno držati prave smeri najinega plezanja. Do tu sva se morala neprestano umikati previsam in gladkim stenam na levo in na desno.

Po takem terenu sva priplezala do dolgega, tesnega in mestoma kaminu podobnega žleba, ki drži ob steni na desno navzgor, torej vzporedno s steno in ravno v smeri najinega plezanja. Po tem žlebu sva priplezela do njegovega gornjega konca, kjer sva morala prestopiti iz njega v steno na levi. Tu pa je bila stena tako krušljiva, kakor slaba malta ometa. Že prej sva naletela na skale, ki so nastale na ta način, da so se kameniti drobcu zlepi z neko rudečo snovjo (ilovico?) v nekak konglomerat. Pa te skale so še dobro držale, ker so bile trdne. Tu pa sva stala pred steno, ki je izgledala kakor od silnega pritiska zdrobljena, a se za silo še drži skupaj. Karkoli sva prijela, vse sva gladko odkrušila.

Po tej strmi in gladki peskoviti plošči se ne da normalno plezati, marveč je treba uporabljati trenje čim večjih ploskev obleke. Pri tem pa je treba nalahko prenašati težo naprej, ker vsak sunek bi mogel izpodmakniti opore in ravnovesje. Tako sva splezala preko plošče najprej na levo nazgor do mesta, kjer se je dalo prosto stati, potem pa spet preko te plošče na desno navzgor do grebenčka v tej krušljivi skali, preko tega v kratek, a strm in odprt žleb iz še vedno nesigurne skale in potem po tem žlebu gori.

Tu je imel Kajzelj smolo. V žlebu sem se jaz držal v smeri proti desni, kjer je žleb mejil z grebenčkom na naslednji in s prvim vzporedno potekajoči žleb. Kajzelj pa se je držal na levo, dasi sem mu svetoval, naj pleza raje proti desni. Sprva me ni hotel, pozneje pa ni mogel več poslušati, ker je bil teren preveč opasen, da bi mogel plezati nazaj. Tako sva plezala vsak v svojo smer, da bi se izognila pečini, ki je nad žlebom zapirala prehod. Kajzelj je priplezal na neki

greben, za katerim je bil gladek prepad, in se je zato obrnil na desno in pričel plezati na pečino. Medtem sem pa priplezal jaz na svoj grebenček in mogel javiti Kajzelju neprijetno novico, da je pečina, na katero on pleza, le od stene ločen stolp v grebenu, ki pada na drugi strani navpično navzdol, na najini strani pa tvori dva žleba, od katerih meji drugi spet na steno.

Kajzelj mi sprva ni hotel verjeti; ko pa je priplezal na vrh pečine, je spoznal, da ne more nikamor več, marveč da se mora vrniti po isti poti dol, koder je gori prišel. Klel in pridušal se je, pa mu ni nič pomagalo. Prejšnji dan se je smejal meni, ko sem v Škrlatičini steni zašel na stolp, sedaj je bil pa sam v taki situaciji. Jaz sem bil vesel, ker sem upal, da sedaj končno vendar enkrat pripravim Kajzelja do tega, da malo potelovadi na vrvi. Imel je vrv pri sebi. Zato sem mu svetoval, da naj se zavaruje ž njo od zgoraj, jaz ga zavarujem pa od spodaj, da se bo mogel povsem varno spustiti po vrvi čez previs s stolpa na desno stran dol. Pa se ni hotel kar nič pogajati o tej stvari, marveč se je odločil, da se vrne po isti poti, kjer je gori plezal.

Da bi bil pri tem zavarovan, se je navezal na en konec vrvi, drugi konec pa je vrgel meni, da sem se navezal in nabral preostalo vrv v roke. Vstopil sem se za skalo, da me ne bi mogel noben sunek premakniti. Kajzelj je položil vrv čez neki skalnati rob pri vrhu stolpa, potem ko je rob očistil ostrin in ga zadelal s papirjem tako, da se vrv ne bi mogla raniti, marveč je gladko tekla čez rob, a ž njega tudi ni mogla pasti; potem je začel plezati po levi strani stolpa dol, medtem ko sem ga jaz od desne strani pomalem in po njegovih navodilih (ker njega za stolpom nisem videl) spuščal z vrvjo dol. Tako je priplezal varno okrog stolpa do mene. Potem sva potegnili vrv za en konec k sebi, jo spravila in se napravila dalje.

Iz drugega žleba sva šla na desno pod skalami še nekoliko navzdol in prišla v dolg, širok in deloma z gruščem posut žleb, ki se je nadaljeval v presledkih do škrbine v glavnem grebenu, najinem prvem cilju. Medtem se je začela gostiti okrog naju megla, ki naju potem ni več zapustila do povratka. Ker niso po grušču v žlebu plezalke veliko služile, sva si obula čevlje in šla po žlebu gori. Deloma po žlebu in deloma po močno razčlenjeni steni, po kateri sva mogla kar v čevljih plezati, sva potem priplezala na škrbino, ki sva jo spoznala po mejnikih.

S škrbine sva se obrnila na desno po kamenju in produ navzgor proti Razorjevemu grebenu. Prišla sva pod gladke in navpične stene. Že sem si hotel obuti plezalke, da bi poskusil preplezati te stene po

ozki poči, ki je držala nekoliko poševno preko njih do njihovega vrha. V poči bi imel prostora samo za desno roko in nogo; z ostalim bi visel v zraku. Pa Kajzelj je bil mnenja, da bi bilo bolje iti nekoliko na levo navzdol in iskati drugega prehoda, ker radi megle nisva mogla ugotoviti, kam naju ta poč privede.

Kajzelj je postajal sploh že nervozen. Začel se je hudovati nad meglo, nad Razorjem, nad menoj in nad vsem. Nestrpno se je zaganjal z zmedenimi vprašanji v mene: „No? Gremo naprej? Gremo okoli? Kam gremo? Povej! Ali si obujemo plezalke? Kaj naj naredimo?“ V odgovor sem jaz mirno odložil nahrbtnik, začel hvaliti meglo, ki je tako lepo mehka, da se nič ne udariš ob njej, vzal karto v roke in se ž njo s kompasom orientiral. Potem sem pokazal Kajzelju, da je Razorjev vrh še precej proti jugu v grebenu, torej je bolje, če greva pod stenami še na levo (proti jugu) do boljšega prehoda. Moja mirna razlaga je tudi njega pomirila.

Šla sva torej pod stenami proti levi in sva prišla do nekega kota v steni, kjer sva se odločila, da jo udariva navzgor. Obula sva si plezalke. Stena je bila precej izpostavljena, oprimki skrajno redki, pa sva vendar srečno preplezala tisto mesto. Kajzelju je pomagala dolžina nog, meni pa upor ob stran, kjer je oprimkov zmanjkalo. Najprej je bila skala do grebena izvrstna za plezanje. Jaz sem se mogel oprijemati z dlanmi namesto s konci prstov, ki sem jih imel še z Dovškega Križa predrgnjene, da sem ž njimi itak markiral vse stene . . .

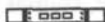
Ko sva priplezala po steni do grebena, sva se obrnila po njem na levo in stopila ob $\frac{1}{4}$ 12. uri na Razorjev vrh. Torej sva plezala v celem slabih 5 ur.

Na vrhu sva se stisnila pod piramido, da sva bila nekoliko v zavetju pred ostro mrzlim vetrom, ter sva pokosila. Okrog poldne pa naju je megla, mraz in veter pregnal, da sva jo urno pobrisala doli na Križke Pode, od tam na Križ in potem spet kakor prejšnji dan čez Križko Steno doli v Krnico in v Veliko Pišnico. Ob pol 4. uri pop. sva bila že spet pri najinih stvareh, ki sva ji bila zjutraj pustila v seniku.

V Veliki Pišnici sva se okopala in očistila, jaz sem si moral spet šivati obleko in plezalke, nato sva si skuhalo večerjo in se napravila, da odideva še isti večer na Vršič. Bil je že zadnji čas, da zapustiva senik; kajti pastirji so nama povedali, da je senikov lastnik v Kranjski Gori že izvedel, da ima v Pišnici v svojem seniku samo-povabljene goste, kar mu ni preveč všeč. Sicer bi si navsezadnje radi tega ne delala skrbi, ker v Veliki Pišnici ne manjka senikov; a nameravala sva ti prihodnji dan na Prisojnik in za to je Vršič boljše izhodišče.

Pospravila sva torej vse v seniku, pometla in dela v red vse v njem in njegovi okolici tako, da lastnik ni imel povoda biti hud na neznane turiste; potem sva oprtala vso svojo robo in jo v potu svojih obrazov privlekla na Vršič v Erjavčevo kočo. Težka nahrbtnika s provijantom za še mnogo dni sta nama v tej dobri poldrugi uri pošteno ožulila ramena.

Drugo jutro (19. VIII.) naju je negotovo vreme in pa moji skeleči prsti odvrnili od Prisojnika, ki sva ga odložila za en dan. Mesto tega sva napravila tisti dan za izpremembo kratek izlet po stezi na Mojstrovko. Na Mojstrovki je lepa in velika vpisna knjiga, cel album, ki ga je postavil tja, kakor tudi enake na ostale glavne vrhove Primorskih Julijskih Alp, C. A. I. Z demonstrativnim navdušenjem se je vrgel Kajzelj na to knjigo in je napisal v njo cel roman o najini turi, češ: „Tu berite, turisti iz C. A. I., potem pa pridi za nama, komur se zljubi!“ (Dalje prih.)

V Visokih Turah.

Spisal Janko Mlakar.

(Dalje.)

Mojster nas je povabil v edino dobro ohranjeno sobo, kjer nam je njegova žena prijazno postregla. Po „obedu“ nam je Ivan zaigral na citre, ki so stale na Dunaju, če se dobro spominjam, pol milijona kron. Mojster jih je kupil svoji hčerki, čednemu dvanajstletnemu dekletcu, ki nam je nosilo na mizo. Ker je začel France še zraven popevati, je nastalo kmalu prav prijetno razpoloženje. Bilo je skoraj že pol „petnajst“, ko smo se zopet otovorili in odpravili naprej.

Takoj za kočo nas pozdravi temna jezerska gladina. Na treh straneh je obdana od črnih sten, ki višje gori polagoma prehajajo v strma, tuintam z malimi ledeniki pokrita pobočja. Da so tudi v tem sedaj tako divjem in samotnem kraju kopali zlato, nam kažejo razvaline rudniških hiš, ki stoje še ob jezeru.

Po širokih ploščah prestopimo Zirnbach prav tam, kjer prihaja iz jezera, nato se obrnemo naravnost proti vzhodu. Steza se vije precej strmo med velikimi naloženimi skalami po pobočju Goldrechkopfa (3052m); ko dospemo na vrh nekakega grebena, zagledamo pred seboj Kl.-Fleiss Kees, nad njim pa Sonnblick in Goldbergspitze (2974 m). Še par snežišč in že stojimo na ledeniku.

Daleč pred nami sta se premikali dve črni točki, kakor dva madeža na snežnobelem prtju. Bila sta res dva madeža, te dve — dami. Oblečeni sta bili kakor za v šole, imeli sta v eni roki torbico pompadurko, v drugi pa dežnik, in vse to v višini treh tisočev, v kraljestvu večnega snega in ledu!

Dohiteli in prehiteli smo ju seveda kmalu in naredili smo jima tudi lepo gaz v deloma zametenih skalah, ki vodijo na vrh, kjer stoluje ponosno, kakor kak srednjeveški grad, Zittelhaus s svojim okroglim meteorološkim stolpom.

Poslopje je lepo in jako obširno, a manjka mu tiste intimnosti, ki so značilen znak gorskih zavetišč; pozna se mu tudi, da je polagoma „zraslo“ do te velikosti. Oskrbovano je vse leto, to pa največ zaradi meteorološke postaje, ki ima celo telefonsko zvezo z Raurisom.

Sonnblick je znan zaradi svojega krasnega razgleda; malokedaj sem še prišel s tako malim trudom do takega „planinskega pirovanja“, kakor tisto popoldne, ko sem se solnčil pred Zittelhausom in iskal med nepregledno množico vrhov ljubih znancev.

Seveda sem najprej poiskal Grossglocknerja. No, iskati ga ni bilo treba dolgo; kajti ponosno se dviga iznad zelene Pasterze v svojem hermelinu in nadkriljuje vse sosede. Celo znameniti vrhovi Zillertalskih Alp in Riserfernske skupine stoje kakor štab krog svojega poveljnika.

Oko je prav pogrešalo širnih ledenih poljan, ko smo se ozrli proti jugu in pregledovali razorane grebene Dolomitov. Vendar nas to ni motilo, da ne bi pozdravili z največjim veseljem domačih gora, izmed katerih smo seveda najprej spoznali Triglav in Montaž. Ko smo se pa obrnili proti zahodu, izprehajali smo se zopet s svojimi željami po ledenikih Hochalmspitza in Ankogla. Vsaj kar se mene in Franceta tiče, bi bila raje telovadila po krasnem grebenu med Säuleckom in Hochalmspitzo, kakor da sva ga gledala od daleč. — Tudi proti severu je razgled skoraj neomejen. Kakor velikanska vojska se vrste tu pred teboj gore v dolgih in globokih nepreglednih vrstah, med katerimi se ponosno dvigajo poveljujoči generali Dachstein, Hochkönig in ogromni Watzmann. Ko se ti oko utruži na sivih pustinjah „Kamenitega Morja“ (Steinernes Meer), se rad zopet vrneš k pogledu na krasni bleščeci greben, ki se v lepi vijugi krivi od Sonnblicka čez Pilatusscharte, Goldzechkopf in Goldzechsharte na široki Hocharn (3258 m) in odtod dalje čez Grieswies Schwarzkogel na Ritterkopf (3001 m). Zastonj pa iščeš širokih dolin, vasi in mest. Vse to se ti skriva globoko doli med gorskimi hrbti. Edino izjemo dela dolina Rauris, a sela tudi v nji ne zapaziš; kajti pogled ti je dovoljen samo v nje gornji del. Pač pa vidiš poldrug tisoč metrov, skoraj navpično pod seboj, na lepi planini večjo

skupino zapuščenih rudniških hiš — Kolm Saigurn. Tu je bilo v letih, ko so kopali zlato rudò, silno živahno. Sedaj, ko Avstriji primanjkuje zlata, skušajo zapuščene rudnike zopet obnoviti.

Počakali smo še solnčnega zahoda in šli v toplo, prostorno obednico šele, ko so zadnji zlati prameni izginili z ledenikov. Imeli smo dosti prostora, kajti razen nas in obeh „madežev“ ni bilo nikogar, kar se nam je zdelo precej čudno. Damama — bili ste učiteljici — se je Ivanov obraz zdel še najbolj vreden zaupanja; zato sta ga vprašali, kje bi se prišlo najlažje, najceneje in najhitreje v Gastein. Ivan se je najprej obrnil name, potem jima je pa na zemljevidu razkazal dobro pot čez Riffelscharte (2405 m). Ko sta to izvedeli, sta šli s pompaduro v levici in z dežnikom v desnici — spat.

To noč smo imenitno počivali. Zbudilo nas je šele zjutraj glasno čebljanje pod oknom. Pozno zvečer je prišlo še par turistov in ti so z učiteljicama vred glasno občudovali solnčni vzhod. Nama s Francetom pa še vstati ni bilo treba. Obrnila sva se od stene k oknu in sva že videla, kako je solnce lezlo izza gora. Ivan je sicer vstal, a se je hitro zopet spravil v posteljo, češ, da je zunaj sicer lepo, a pod odejo toplo in da ga v njegovem trenutnem razpoloženju bolj mika toplota kakor lepota.

Tudi občinstvu pod oknom se je v jutranjem mrazu — sčasoma ohladilo planinsko navdušenje; kajti kmalu je postalo pred hišo vse mirno in tiho. Vkljub temu nismo več zaspali. Zato smo jeli polagoma vstajati. Ko smo vse pospravili, sem, kakor navadno, začel premetavati odeje in vpiti:

„Dobro poglejta, da česa ne pozabita!“

In v tej skrbi za tovariša sem pozabil samo par spodnjih hlač in volnene rokavice.

Po zajtrku smo jo nemudoma mahnili proti Duisburgerhütte.

Alpenverein je v zadnjih dveh desetletjih zgradil precej takozvanih „višinskih potov“ (Höhenweg), po katerih hodiš od ene kočice do druge, ne da bi izgubil mnogo na višini, pač pa si lahko med potjo privoščiš z malim trudom še ta ali oni vrh. Te vrste pot je tudi zgrajen iz Arthur v. Schmidt-Hütte v Zittelhaus. Detmolderweg te pripelje na Hochalmspitze. Od tu se nekoliko ponižaš do Osnabrücker-Hütte. Nato se pa zopet povzpneš na Gr. Elend Scharte, od koder prideš po dobro zavarovani stezi v Hannoverhaus. Od te krasne postojanke imaš samo deset ur na Sonnblick in se nikdar ne spustiš pod 2000 m. Prenosiš pa med potjo lahko kar dvakrat, v Hagener-Hütte in Duisburger-Hütte. — Mi smo nameravali samo v zadnji pokusiti, kakšno grahovko tam kuhajo, in nato oditi čez Feldseescharte (2680 m) v Mallnitz.

Z Sonnblicka se najprej podričamo do odprte Rojacherjeve kočice na Vogelmaier-Ochsenkar Kees, tega preprečkamo in zavijemo v vznožju Windisch Kopfa (2727 m) navzgor proti Niedere Scharte (2715 m). Ko pridemo na vrh škrbine, ki je zarezana med Alteck (2938 m) na desni in Tauernkopf (2770 m) na levi, se razgrne pred nami prostorni Wurten Kees, iz katerega se dvigujejo v lepem polkrogu Herzog Ernst (2933 m), Schareck (3131 m), Baumbachspitze (3002 m), Strabelebenkopf (3008 m) in Weinflaschenkopf (3005 m), na čigar pobočju stoji Duisburger Hütte (2550 m).

Pod Strabelebenkopfum so svoje dni tudi iskali zlato rudo. Ko nekega jutra rudarji vstanejo in hočejo na delo, ne morejo ven, ker jih je sneg zametil. Vsi njihovi napor, da bi si izkopali skozi sneg rov, so bili zastonj. Ker so se nameravali v kratkem vrniti v dolino, niso bili založeni z živili, in tako niso kmalu imeli kaj v usta dejati. Zrli so pred seboj smrt za lakotjo v vseh njenih strahotah. V tej sili sklenejo zaklati in pojediti kovača, ki je bil med vsemi najbolj rejen. Bili so mu tudi gorki, ker je lepo na toplem v koči ostril in popravljajl orodje, medtem ko so oni morali veliko trpeti v mokrih in mrzlih rovih. Kovač pa je skozi tenko steno slišal, kako so hoteli razpolagati z njegovim mesom; zato ga je skušal odnesti in zase obdržati. Hitro zbeži v kovačnico in spleza v dimnik.

Zarotniki ga dolgo časa zastonj iščejo. Tu zapazijo na ognjišču kepice sajastega snega.

„Gori je, v dimniku; dol z njim!“ začno vpiti vsi vprek in hitro spleza eden izmed njih z nožem v ustih za njim. Ko pa se priplazi na vrh, ga takoj minejo vse moralne misli; zagledal je namreč nad seboj jasno nebo, ker je zadnji del dimnika še mohl iz snega. Urno spleza ven in prvo, kar je zagledal, je bila kovačeva črna sled, ki je kazala proti dolini. Sedaj pokliče še ostale rudarje za seboj, in veselo jo udarijo po zmrzlem snegu za beguncem. Ko pridejo v dolino, ga takoj poiščejo in se mu lepo zahvalijo za rešitev. Vsako leto so potem v Raurisu praznovali obletnico s slovesno sv. mašo, med katero je stal rudar poleg altarja z velikanskim drogom v roki. Ta drog je kazal, kako visoko je ležal sneg nad kočico. —

S škrbine smo se spustili na ledenik, ki ga srednja groblja loči natančno v dve polovici. Preprečkali smo ga v smeri proti Weinflaschenkopfu, stopili zopet na nadelano pot in v dobrih desetih minutah smo že dospeli v Duisburger-Hütte.

Tudi to zavetišče je lep, prostoren planinski dom. Odlikuje se tudi s tako velikim pečatom, kakor ga še nikjer drugje nisem videl; ob enem pa je tudi — nevaren. Lojze mi je bil naročil, naj njegov

specijalni zemljevid Sonnblicka in okolice ozaljšam z vsemi pečati, kar jih morem dobiti. „Vidiš ta-le je posebno imeniten“, pravi France in mi prinese s kredence izredno velik pečatnik.

Z velikim veseljem ga pritisnem na Lojzovo imovino in takoj se pokaže na nji v 2 mm debelih in 12 mm velikih črkah napis: „Eigentum der Sektion Duisburg“ . . .

Po obedu grem na prosto prebavljat. Za to prekoristno delo si izberem lep prostorček v sočni travi, da sem ležal mehko, kakor na trdi žimnici. Da nisem tratil časa, sem poskusil „doživljati“ planine. Šlo mi je izvrstno izpod rok.

Črez Nedere Scharte sva si pomežikovala z Sonnblickom, z Rojacherspitzo (2907 m) sva si zrla brk v brk, dasi jih nima ne ona ne jaz, bolj doli proti levi sta si pa Weissekopf (2906 m) in Schwarzenseekopf (2826 m) ogledovala svoje razorano teme; prvi v Črnem, drugi pa v Belem jezeru. Vse to, jezera, ledeniki in gore, je vplivalo name tako, da mi je postalo prav „veličastno“ pri srcu in še veličastneje, ko so se začeli vsi vrhovi premikati in vrteti, najveličastneje pa, ko sem — zaspal.

„Janko, ali spiš?“ me vpraša France dobro uro pozneje in sede poleg mene.

Kot olikan človek se takoj zbudim in mu odgovorim z razločnim: „Ne“.

„Pa sem mislil, da spiš.“

„Seveda sem spal! Sedaj pa ne spim več, sicer bi molčal.“

„Ti se pa tudi tako obešaš na besede, kakor brencelj na konjske repe. — Nekaj sem ti hotel povedati. Midva z Ivanom sva sklenila, da se vrneva jutri domov. In ker Lojze najbrže ne bo mogel s teboj na Hochalmspitze, je najbolje, če gresta tudi vidva z nama.“

Tu me pa jeza tako požene kvišku, da sem bil v hipu na nogah.

„Tako, ta je pa lepa! Jaz naj grem domov, ne da bi izvršil, kar je pravzaprav — ne vem, kako bi rekel — punctum saliens moje ture. Kaj misliš, da sem se podal črez mejo zaradi Grossglocknerja in Sonnblicka? Spravila sta me na pot edinole Wiessbachhorn in Hochalmspitze. Prvega sta mi snedla z Lojzom, ker nista hotela v ponedeljek popoldne v Oberwalder Hütte, zadnjega mi pa hočeta sedaj. Pa ne bo tako; če ne gre nihče z menoj, grem pa sam. Za drugič . . .“

„Mislita si“, me prekine Ivan, ki se je v tem hipu pokazal na veliki skali nad nama, „pompadurci sta tukaj.“

„Kdo?“ prašam začudeno.

„No, oni dve jesenski gospodični, katerima sem sinoči kazal „bližnjico“ v Gastein. Mislili sta, da gremo tudi mi tja in sta šli kar

po našem sledu. Niedere Scharte sta imeli za Riffel Scharte, Duisburger Hütte pa za Valerie Haus v Nassfeldu. Sedaj bi šli menda najraje z nami v Mallnitz.“

„Za nami lahko, če hočeta, z nami pa ne,“ sem zaklical nevoljno, ker sem bil ravno prav — rašaste — volje. „Ako se obesita taki cokli na naše noge, ne pridemo danes doli. Saj bomo morali še mi hiteti, če hočemo biti v petih urah v Mallnitz. In tam-le za Sonnblickom se že dviguje črno zagrinjalo. Kar hitro naprej, če nočeta biti mokra!“

Nekaj minut pozneje smo jo že pobirali proti Feldseescharte (2680 m). Hodili smo par sto metrov pod grebenom, ki se vleče od Weinflaschenkopfa proti Geisel-kopfu (2968 m). Steza je skoraj brez vseh klancev in nudi krasen pogled v Würtental in na ljubka jezera, ki jih napaja odtok iz Wurten Keesa. Toda nas so vse bolj zanimali črni oblaki, ki so se valili za nami, in votlo grmenje, ki se je vedno razločneje slišalo. Kadar je zabobnelo, je Ivana, ki je hodil prvi, vselej kar sunilo naprej in potem jo je cvrl še hitreje. Bil je namreč v skrbeh za svojo nepokrito glavo in svoje elegantne hlače, zakrpane z bridkim izrezkom iz mojih.

(Dalje prih.)

Kotiček.

Iz šopka planinskih spominov.

Planinski prijateljci poklonil R. L.

Zgodnje poletno jutro v vasi. Bledo solnce se je ujelo v streho zvonika in odseva srebrno svetlo. V bližnji hrib bije glas zvona in odmeva nazaj: Ave Maria. V dalji strme vrhovi, boreč se z oblaki. Tu spodaj pa bela cesta in dva mlada človeka na njej, izgubljena v veselost molitve: Ave Maria . . .

Tako ko tedaj še nisem hodil nikoli; kakor da je vame nekaj zašlo, kar giblje in daje moč, kakor da sem izgubil lastno telo in je le duh, ki zdaj hiti vse dalj, vse dalj.

Za to turo sem dobil tovariša, kakor še nikoli: tovarišico. Zgodba, kako sem do nje prišel, ni kratka in bi vas dolgočasila. A vseeno je moja tovarišica Darinka zanimivo bitje, takšno, kakršno se ne pobere na cesti, marveč le odkrije daleč nekje od vsakdanje vihre. Ona govori jezik, ki ga jaz le malo ali nič ne razumem, učena je v botaniki, kakor jaz niti oddaleč ne; petje in glasba — naj ne govorim o tem; dobra šala — marsikdo jo je izkupil pri njej. In ljubezen do planin nikakor ni njena zadnja lastnost.

Tako in enako bi lahko nadaljeval, pa bodi dovolj. Prepričan sem namreč, da tega, kar sem na njej našel najlepšega, ne bi mogel izraziti z nobeno še tako poiskano besedo. In končno: kadar hodi človek v hrib — vedeti moraš namreč, da sva skozi Bistrico že šla in da greva sedaj že na Kamniško Sedlo, dasiravno ti tega nisem posebej omenil — kadar hodi človek v hrib, sem rekel, ne govori lahko; in če govori, pravijo, dobi hudo sapo, kar pa ni dobro. Jaz sem vsega dobrega prijatelj in molčim skoraj vso pot. Da, tudi pri pastirski bajti nimam mnogo povedati, četudi se mi sline cedijo, ko dva — fant in dekle — z vneto naštevata, kaj sta že vse pojedla in koliko hodila. Hodila nista, da odkrito povem, še nič; midva pa se mučiva in mučiva, prvič

že do pastirske bajte, a še bolj od te na vrh. To je dolga, zelo dolga pot: od bajte do skale po uri 25 minut, od skale do vrha 10 minut več. In še dež in megla — res, prav nič prijetno, rajši zelo dolgočasno. In prav enako je pod streho Kamniške kočice: v njej gostuje veter ob lepem in grdem vremenu, mraz in hlad sta mu verna druga. Komaj si prekoračil prag, že te vleče strastna težnja, da bi odšel dalje, v sivo meglo in vlažno zelenje tam zunaj.

Tudi mi smo storili tako.

Vsenaokrog se je razpela gosta koprena, komaj sem videl pred seboj borno gaz preko snega pod Brano. Za menoj sta stopala dva: Darinka in neki Čeh, ki se nama je pridružil v koči. Sam je bil, ni vedel, kam bi se dejal, pa je šel z nama.

Na levi in desni sta skala in sneg sivo prehajala drug v drugega, steza ni bila različna od svoje okolice. Nad vsem je ležala mrzla groza. Groza, ki zbuja v človeku strah in hrepenenje, da bi že prišel iz labirinta povečanih, čudno spremenjenih in pošastno vate režecih se oblik; iz senc, ki padajo druga na drugo in počasi izpreminjajo dan v noč, skalnate gromače v borbo strahotnih bikov. Da bi že prišel iz vetra, ki tuli skozi meglo neviden in strašen. Njegovo zavijanje je kakor groza zveri v pustinji, kakor gomazeči strah: naenkrat občutiš ves začuden, da te zebe — ne veš, odkod je prišlo, iščeš in iščeš, potiplješ čelo in obraz, vlažna sta od potu.

Globina pod teboj, ki si jo prej premeril z očmi in drzno stopil na njen rob, se je zalila kakor se zalije jezerska globel; le v sive valove strme tvoje oči in strahoma slutijo, kako je ta prepad brezkončen in kako bi tvoje telo izginilo vanj kakor v valovih morja.

Vsa narava si je nadela masko in se pripravlja, da se bo poigrala s teboj, slabotni človek.

Ne vem, kako je to, a vselej ob takih prilikah se godi v meni nekaj posebnega. V megli ni jasno okoli mene, pa se mi zdi, da tudi v meni ni. Vsaka ped zemlje se mi razkrije šele, ko sem se ji približal in s korakom premeril. Tamle za robom, za ono sivo skalo — tako se mi zdi — za onim snegom, ki nevidno prehaja v meglo, tiči nevarnost, ki jo bo treba premagati. Presenetila me bo, ko bom stal tik pred njo; da bi se pripravil nanjo, mi ne pusti. Tako sem vedno negotov. Gorska pokrajina v megli je meni nekaj strahotnega in veličastnega. Neprestano presenečanje tvojega pričakovanja, vedno se ponavljajoči udarci na vrata tvoje zavesti, neutrudna igra s teboj, igra, v kateri ali podležeš ali srečno izideš. In če izideš, ni to nobena zmaga; preveč so si sile neenake, da bi ti verjel, če boš trdil kaj takega.

Še nikdar ni od megle izpremenjeno, v vse strani raztrgano, v vse oblike razkrojeno lice gorske narave govorilo k meni s tako silo, kakor tedaj. Glej! kakor se je ob onih čereh razklala ta megla, tako bi se ob njih razklala moja glava. Čudna slutnja je zarezala vame, za onim robom . . . za ono skalo . . . Bog ve, kaj je tam.

Na snegu pod Brano, nedaleč od Kotličev, sem se oddaljil od onih dveh. Daleč naprej sem šel iskati znamenj, ker smo izgredili pot. In pravkar sem našel eno. Zamolklo je od nekje udarjala s pobočja padajoča skala, udar se je odbil od stene Turske gore in dosegel nas. Zakrknjen v slast svojega dela je tiho tiho poveval veter; kakor da počasi izpodjeda drevo, ki ga bo potem zviškoma tresčil v prepad. Sunkovito se je tedaj razgibala megla, razkrila globino pod nami, začudeno grozo skalovja okrog nas. In v to jasnino naenkrat silen krik, šumenje snega in vedno bližje drveče, po sneženem pobočju zleknjeno telo. Dve roki krčevito grabita v ledeno mrzli tlak, iščoč, kam bi se zagrebli, da bi ustavili ta strašni pogon. Na obrazu pa čudno čudno hladen smeh. Bila je Darinka. Cepin je obtičal višje gori, sama je drčala dalje. Negiben sem obstal na svojem mestu, samo zavpil sem od groze — preveč sem se bil oddaljil, da bi jo

mogel rešiti. To je storil Bog. Tik nad prepadom, na zledenelem pobočju, ne dva metra od roba — in ona se je ustavila. Kaj jo je zadržalo, da ni planila preko in v globino?

Jaz verujem v čudeže in to je bil. Plaho je zagorela v meni misel v jutro, ono lepo jutro, in kakor da že zvoní nevidno in neslišno od povsod: Ave Maria.

(Daleč na desni doli proti Okrešlju smo opazili tri žive točke; videli so, kaj se je tu gori godilo in so hiteli na pomoč. Ni bilo treba.)

Odšli smo dalje, vsak zamišljen vase in brez besede. Toda ta smeh, ta njen smeh, ta mi ni šel več iz glave. Vse je bilo v njem: popolna vdanost in vendar strah, vera v svojo moč in vendar obup, ko je padla zadnja nada.

Njej pa je ostal strah pred snegom.

Spet je padla megla, mrzlo je rosilo iz nje, vse mrzlejše v razorano Tursko goro. Mrak je jel zakrivati še to, kar je pustila megla. Še nikdar se mi ni zdelo tako mrtvaško v teh skalah ko tedaj.

Vrh Turske gore je bil zakrit s snegom, znamenja so izginila, gazi že dolgo ni bilo nobene in snegu nisem mogel do konca. Šli smo v celo, v meni pa je čedalje bolj kljuvala slutnja, da nas onstran čaka nova nevarnost. Kako se je ta slutnja uresničila!

Nad steno, ki se je v njej pred leti nekdo ubil, je strmo pobočje, ki je bilo tedaj popolnoma zasneženo. En sam trikotniško zarezan pristop je bil v to belo polje, nič drugega. Oblika Turskega Žleba mi je že ušla iz spomina, slutil sem pa, da je to nekak žleb, čeprav nisem videl od stene do stene. Zato sem hotel vedeti, kje smo — naslonil sem se na cepin in se popeljal navzdol. Megla je zakrila spremljevalca mojim očem, nisem več čul njenih besed, samo šumenje snega pod seboj in brzenje strmine na obeh straneh. O brzenje, o hitrost, ti druga lepota, in ta sneg, kako drži! Naprej, še naprej in še ni konca na levi ne desni — kam se vendar razprostira ta bela strmina in kaj je to? In ta skalnata gromača sredi žleba — ne, te v Turskem Žlebu ni, je ni . . . Nazaj!

Tedaj se je sunkoma pogreznilo skalovje v globino, žleb se je udril pred menoj. Prav na rob prepada sem se pripeljal, lahko in lepo. Samo spodrknil naj bi bil in hitrost, moja druga lepota, bi se bila povečala, a kako povečala . . .

Jaz verujem v čudeže in to je bil. Z močnejšim plamenom je zagorela misel v jutro, v ono lepo jutro, in skozi meglo je zvonilo, naprej in naprej zvonilo: Ave Maria.

Kmalu nato smo našli Turski Žleb, nepopisno je bilo pri tem. Veliko težo sem čutil padati raz svoje srce, zaigralo nam je v dušah, ko da smo našli stezo, ki iz te divje, življenju sovražne pustinje vodi v zelenečo oazo človeških bitij.

V Žlebu je bila tema, kakor da stene z obeh strani rastejo skupaj in tvorijo na vrhu obok. Od zidov pa veje hlad in prši vlaga na naša telesa, ki že komaj čakajo, da planejo v beli dan; da se okopljejo v lepoti razprostrtih pobočij in v solncu žarečih grebenov; v sunkoviti rasti vrhov v sinjino in v biserni svetlobi snežišč. Postal sem nestrpen, nemiren; vse prepočasi je šlo dalje, spet me je zanimala hitrost. Vpil in bodril sem, ubijal strah pred snegom, pa je bilo, ko da ubijam strah v sebi samem: da ne bi bila oaza samo sanja, samo varljiva sanja. Od obokov je vedno bolj vel hlad, pršela vlaga, nobenega konca ni bilo tej strašni muki.

Globoka noč je bila, ko smo stopili iz Žleba. Megla v njem se je pretvorila v v trdo temo in je zakrila to zevajočo razpoko. Tu pred nami pa je bilo jasno in čisto, zvezda je zagorela za zvezdo — kakor da je popolnoma drug svet, ki smo sedaj nanj stopili. In vzdelo se mi je, da sem prehodil velik in dolg hodnik, čigar mrak je budil v meni strah in hrepenenje; zdaj pa se je ta hodnik za menoj zaprl, zakrknil v molk in grozoto svojih sten.

In vse drugače je postalo v nas. Ko da smo začutili topli dih oaze, kipenje njenih sokov in njeno skrivno rast — v nas je zaplalo življenje. Prižgali smo luč, da si poiščemo še zadnje njeno bogastvo — človeka. In glej! iz globine je naenkrat zasvetila druga luč, se je srečala z našo lučjo in ni prej ugasnila, da smo pogledali v nje bodri plamen.

Bili smo na Okrešlju.

Noč v koči je bila čisto svojevrstna. Ljudje, kakor da so se pripravili za naš sprejem in sedaj z nami delijo radost srečnega izida. V takih trenutkih postane življenje v koči vse lepše. Le če si v divjini tam gori spoznal svojo nemoč in slabotnost, trepetal za življenje, si tega življenja v oazi tudi na svoj način vesel. Kakor da je mahoma padlo v pozabljenje vse, kar si doživel in se je spremenila narava in ti sam ob njej.

Tam daleč za lancem Ojstrice se je v nemalo jutro Rdeče je zagorelo v nebo in se razrastlo vsenaokrog. V to pa se je sunkoma dvignila senca, sprva močna in kakor v zanosu vseh svojih sil, nato slabejša in vedno bolj izginjajoča v naraščajoči dan.

Razpaljeni prodovi Mrzlega dola so se bleščali, da je jemalo vid iz šumenja vode je hladno večo v motno razpoloženje nas treh, ko smo hiteli na Mrzlo goro. Naenkrat se je od koče oglasila pesem v slovo in pozdrav Dariňki. Vse glasnejša in lepša je prihajala do nas, da je takoj nato utihnila. Peli so jo ljubenski fantje, bila je uvod v novi dan.

Preko prodov in zelenic, preko snega in skal, kakor je v planinah navada in običaj, smo ob poldnevu dosegli vrh. Dan je bil razžarjen in lep in zdelo se mi je, da hoče povrniti naš včerašnji trud. Toda naj je to hotel ali ne, mene ni zadovoljil. Ta dan me ni zanimal, mi ni bil vse Preveč je naenkrat oživila v meni zavest včerašnje poti, spričo katere je bila današnja pač lepša in sočnejša, a manj globoka in pomenljiva.

Pot na Mrzlo goro gor in dol — kdo je še ni hodil? Znamenje je vedno tam, kjer se ga najmanj nadejaš, ali pa ga sploh ni. Kar vlečeš s seboj, lahko odložiš tu ali tam. En cepin smo dali v to razpoko, drugega v drugo itd, navzdol grede smo pobirali svoje stvari ves čas. Pod Savinjskim Sedlom se je od naju ločil Čeh; šel je proti Čški koči, o kateri je sanjal vso pot. Midva pa sva krenila na Okrešelj in odondod v Logarsko dolino k Piskerniku. Tista pot. Noč me je pekla v očeh, bolela v glavi in trudno legala v noge. Napetost včerašnjega dne je še žarela v meni in vedno sem čakal trenutka, ki bo to napetost še povečal, mojo pozornost podnetil k novemu snovanju. Pa tega trenutka ni bilo. Brezizrazna je bila narava okrog mene; pusta in dolgočasna. Jaz pa, kakor da sem izgubil stik s to zemljo in sem le senca, ki bega sem in tja.

Potem se je dolina razširila. Mrak lesov se je stisnil v bregove, tu sredi pa je zašumela zelena reka in kakor da sva midva razpela na njej svoja jadra in zdaj jadrava dalje, dalje. V meni je vse postalo drugačno. Kakor da je izginilo vse, kar je bilo in so le ti zeleni valovi, ki naju v daljo neso.

Ni še solnce obsvetilo najvišjih vrhov, mrak je še ležal po dolini in pregrinjal hrib in dol. Mimo naju so šle jutrnje meglice kakor sivo beli pajčolani, v vetru razgibani. Potok se je zvil v sotesko, pojoč svojo nemirno pesem, v katero sva midva vpletela svojo. Mimo vasi Tam se je šele dramilo življenje, zvon je zazvonil k prvi maši. Nedelja.

Vlažno sveže je posvetilo solnce v zeleno plan in se odbilo v tisoč odsevih; izpremenilo tla v srebrno blestenje, raztopilo sence najprej v modrino, nato v belo svetlobo. Čudno lep sijaj je legel na dolino in prevzel vse. Kakor omamljeni od njegove lepote so se vzpeli zeleni valovi in midva na njih. Tam gori so zažarele višine, v zlatega blesku, v naju pa se je vnelo hrepenenje, da bi bil že kmalu naš — ta blesk.

To jutro v Robanovem — kako bi ga opisal! Trudim se za besedo, pa je vsaka bleda in ne pove tega, kar hočem.

Potem na Korošico v najlepšem dnevu in v židani volji. Tam dva znanca in ž njima potem čez Konja in Dol — tako kakor vede pot, in v Bistriško dolino — tako kakor vede pot. Saj jo poznate. Konj, malo neroden, pa zelo lep. Neroden zaradi klinov in vrvi. Mimo pastirjev na Rženiku, ki so dobri in zabavni ljudje. Na Dol, kjer ni nič razen razpotja in dveh bajt in odkoder hitro prideš v Bistrico. O Bistrica, ti stara znanka moja, ki se o tebi s silo prepričujem, da si mi še vedno nova in zanimiva. Dolgočasna si in brezobrazna. Pot do tebe je pričakovanje brez konca. Štejem minute — jih ne doštejem; štejem mostičke — sedem jih je — in se zibljem na srednjih brunih. V nedeljah pa ta pot oživi, pisano in bujno zavihra po njej.

Iz Stahovice do Kamnika je dolga pot, po uri 50 minut. Res je, da se je vedno že naprej bojim, skoraj še bolj nego tiste v Bistrico. Ob tej priliki je pa bila to drugačna pot, najlepša, kar sem jih kdaj hodil.

Večer. Na zapadu ugaša solnce, rdečega svita njegovega so polne višine. Sence rasto iz globin, se dvigajo v škrlatni pas in preprežajo s sanjavo tenčico hrib in dol. Nekje pa dva v mrak večera izgubljeni mlada človeka, sama s svojima dušama do zvezd in do neba.

Čez hrib in dol.

»Izpod Triglava.«

(Nadaljevanje.)

Začeljal se je sipek sneg. Navezali smo si torej smučke in hajdi v breg. Krenili smo na širna plazišča pod Malim in Velikim Draškim vrhom. Prečili smo precej visoko preko njih. Sneg je bil droben in sipek; samo na nekaterih točkah, kjer je črez dan prišel že v območje popoldanskega solnca, je bil trd, vendar ne toliko, da bi človeka držal. Lezli smo tako le polagoma navzgor, eden za drugim, prav hitro ni šlo, ker so nas težili nahrbtniki in smo se s smučkami udirali v mehki sneg za dobro ped na globoko.

Okoli osme ure smo se le pririli do kotla »Vrtača« v Zgornji Krmi, kjer smo si namenili kratek počitek, da se okrepčamo za nadaljnjo pot. Visoko nad nami so nas vabila Vratca v poset, proti zapadu pa visoko sedlo Krme. Menili smo se nekaj časa, na katero stran bi jo mahnil; večina je bila za to, da jo udarimo kar na Rjavino, od tam pa preko ledenika pogledat na Kredarico.

Med tako debato je poseglo tudi solnce, ki je radovedno pokukalo izza Malega Draškega vrha in je ogrelo snežno plast, tako da nismo mogli več uporabljati smučk in je bilo treba navezati krpelje. Sicer bi pa itak morali navezati slednje, ker je postal teren za smučti že prestrem.

Oprtali smo si torej zopet »sani« in nahrbtnike ter odrinili dalje v smeri proti stari lovski koči, ki leži skoro v isti višini ko pastirska koča v Zgornji Krmi, samo da je lovska ravno v naprotni strani, proti Rjavini. Precej težaven posel nas je čakal, preden smo se pribasali do vrha, posebno še, ker nismo bili vajeni krpelj na tako strmem terenu.

Imeli smo pa časa dovolj, zato smo postajali, počivali in občudovali ta lepi božji svet. Solnce nas je neusmiljeno žgalo, da nas je curkoma oblival pot. Hoditi sem seveda moral prvi, ker eden tovariš je moral vsakih pet korakov »zijati«, drugemu pa fotografska žilica ni dala miru in pokoja,

Počasi sem prilezel do bajte, odložil breme in se takoj lotil pijače in brašna. ne oziraje se na ostala dva, ki sta šele čez dober četrt ure prilezla za menoj, vsa srečna in zadovoljna, ker se jima je posrečilo par »strelcov«.

Kot več kuhar sem se moral lotiti kuhe in pripraviti gospodi pošteno kosilo. To se lahko reče, a težje stori, če človek nima na razpolago nikake priprave. Po dolgem stikanju sem našel polomljeno ponev, kamor sem natlačil snega in jo pristavil k ognju. Pihati sem pa moral pošteno, preden sem zakuril, kaj še, preden je bilo vse kuhano.

Med tem, ko sem se jaz sukal po bajti in kuhal, je ostala gospoda posedala zunaj pred bajto na solncu in se grela. Iztaknila sta nekje dve deski, jih položila na sneg in se poravnala na nje, kakor sta bila dolga in široka. Vroče jima je bilo, da sta pometala vsa vrhnjo obleko raz sebe in jo spravila in pobesila po bližnjih štorovih, da se je tudi ona solnčila. Solnce ju je žgalo, da sta bila v kratkem vsa rdeča. Tiho je bilo, samotno, le jaz sem delal nemir s svojo kuno v bajti.

Po končanem kosilu in po popitem čaju smo se vsi odpravili dalje — lenuharit na solnce. Prav prijetno nam je bilo tu pod Triglavom v objemih toplih žarkov pomladnega solnca. Najrajše bi bil kar gori ostal in predlagal sem to z besedami evangelistovimi: »Dobro nam je tukaj biti! Naredimo si šotore! Franceljnu enega, Pavantu drugega in nazadnje še meni...« Sicer nisem več prav dobro podkovan v Sv. Pismu, vendar toliko še vem, da se tiste vrstice tako začenjajo. Pa sta oba odklonila predlog, češ, da še nismo vsi sv. Elija, da bi nam krokarji hlebce nosili in nam stregli.

Pred seboj smo imeli krasno gorsko panoramo. Na levi smo se živili str-mim stenam Malega in Velikega Draškega vrha, ki tako strmo padata v dolino Krme. Z daljnogledom smo opazovali po zasneženih policah sledove divjih koz. Žive pa nismo opazili ta čas niti ene. Ravno nasproti nam so ležala Vratca, glo-boko zasnežena: tam sva zadnjič posedala z Bavantom. Preko Vrate je podolgasti in najžeženi Vernar pošiljal pozdrave bratcu, širokoplečemu Toscu. Tam iznad sedla Krme nas je pozdravljaj južni Triglavski greben, gori nad nami, naravnost na sever, pa je gledala na nas Kredarica v zvezi z Režjo in Rjavino.

Solnčna toplota nas je polenila tako, da smo celo zaspali, oziroma zadre-mali. Ko sem se prebudil, je »kontrofist« ravno postavljaj svoj stroj, da nas bo za spomin »gor vzel«, češ, da take turiste, ki hodijo na Triglav lenobo past, mora imeti ovekovečene. Pomerjal je, sukal, prestavljaj, gledal, tako da naju je na-zadnje le gor dobil z bajto in gorami. Ko je enkrat imel naju oba, je streljal po gorah na okrog, in ko je tudi teh imel dovolj, je izjavil, da ima za danes dovolj in je zapovedal odhod.

Prav težko se nam je bilo ločiti od tako prijaznega kraja. Naložili smo si zopet bremena in smo se obrnili proti severu naravnost navzgor po strmem žlebu za kočo. Ni nam šlo kaj hitro; hodili smo v krpljah, ki so za hojo sila nepraktične, poleg tega nas je pa še žgalo solnce in potili smo se, da smo bili v kratkem vsi premočeni. Čim dalje smo lezli, čim višje, tem višje je bilo videti sedlo med Rjavino in Režjo, preko katerega smo morali danes iti. Po večkratnem počivanju in okrepanju smo s trudom dospeli tudi do sedla. Naša sreča je bila, da je bila južna stran še kolikor toliko prosta snega; hodili smo namreč lahko v derezah, samo po nekaterih krajih je bilo treba preko zametov, kjer se nam je vdiralo precej na globoko.

Pod sedlom samim smo zavili na levo v pobočja Reži, ker smo domnevali da bo severna stran sedla vsled severnega vetra tako strma, da nam jo bo težko prehoditi, za nas pa je boljše, ako nam potem ni treba na drugi strani globoko doli proti »Peklu« in od tam šele navzgor do Staničeve koč. Kakor smo domnevali, tako je tudi bilo, kakor smo videli drugi dan ob povratku. — Prav hitro nam je šlo navzgor preko skalovja po ne zelo strmem pobočju proti vrhu nad Staničevo koč.

Na južni strani nas je ogrevalo jasno solnce, komaj pa smo prišli na vrh, kjer se odpre pogled proti severu doli v »Peklo« in proti Staničevi koči, nas je objel silen veter, ki je prihajal od strani ledenika. Obetalo se nam ni prav nič dobrega. Južna stran brez vetra in solnčna, tu pa veter, mrzel in močan ko orkan!

Pa še nekaj! Iz Trente sem se je valila na ledenik gosta megla, Trenta in Luknja sta bili zabasani. Med raznimi manj pomembnimi pogovori smo koračili v smeri proti Triglavu. Veter se je z vso silo zaganjal v nas in bilo je treba precej moči, da smo prišli naprej. Ko smo stali na pobočju nad Staničevo koč, nas je presenetila prikazen, ki je redkokedaj vidna. Ozračje okoli Triglava je bilo postalo precej megleno in solnce je stalo ravno nad Triglavskim vrhom. Veter je pripodil pred njega malo meglico, izprva je zakrila solnce, potem pa se je zopet prikazalo s pisano mavrico, obdano v obliki kroga, kojega obod se je na spodnjem koncu dotikal ravno vrha. Vkljub mrazu in vetru smo dalj časa občudovali nenavadni prirodni pojav. Vsi, ki Triglav in njegove muhe poznajo, pravijo, da to ni nič kaj dobro znamenje in da je v teku dneva pričakovati poleti nevihto, pozimi pa snežni vihar.

Franjek Š. Bohinjski.

(Dalje prih.)

Obzor.

Dr. Klement Jug, žrtev Triglavске stene. — V tiskarni so se završavale za to številko »plezalne ture« in zastajala je bralcu sapa ob njih drznosti, a srce mu je poskakovalo ob idealnosti pi-ateljevega stremljenja — kar nas pretrese vest, da je dr. Jug doplezal svojo tuzemsko turo, zadnjo, nepreklicno zadnjo! Ob Triglavu. — Ves počitniški čas, blizu tri tedne, je preživel v Triglavskem pogorju, vedno na potu kvišku. V zadnjih dneh je iskal zveze v Triglavski steni od poti čez Prag na desno v silnih strminah do Bambergove poti. Tretjokrat jo je poskusil dne 11. avgusta, sam, le plezalsko opremljen. Dobre volje je odšel zjutraj iz Aljaževega Doma; vrnil se ni več. Šele 15. avgusta so ga našli njegovi tovariši, mrtvega, strahovito razbitega, na skalni polici pod navpično steno v smeri, kamor se je bil napotil. Po silnem naporu so prišli do njega in so spravili truplo z vrvmi še kakih 300 metrov v globino na pot s Praga. Mladega doktorja modroslovja, rojenega v Solkanu leta 1898, so 17. avgusta pokopali na Dovjem. Izgubili smo prvega izmed najboljših med najboljšimi. — V prihodnji številki mu posvetimo poseben odstavek.

Cetrta letošnja žrtev Triglava. † Vladimir Topolovec. Dne 24. avgusta t.l. je nameraval maturant Vl. Topolovec s tovarišem De Reggijem preplezati severno triglavsko steno in izstopiti na njeni najvišji točki, takozvani Kugyjevi polici. Kakih 20 m pod vrhom je Topolovec nenadoma omahnil, v velikem loku priletel na skalno polico, odkoder je zopet v loku odletel in izginil v meglo prepada, iz katerega so se le še čuli zamolkli udarci De Reggi, ki je plezal za Topolovcem, je hotel le-tega pred padcem zgrabiti za roko, katero mu je Topolovec nudil, a ga ni več dosegel; bila bi to tudi

gotova poguba obeh. — Z brezprimernim obvladanjem duševnih in telesnih sil je preplezal De Reggi mesto, kjer je spodrsnil tovariš in izstopil na določenem mestu severne triglavske stene, kjer je na vrhu Triglava sporočil čakajočim tovarišem grozotno novico. Rešilne ekspedicije so ostale brezuspešne „Skalaši“, najboljši poznavalci triglavske severne stene, med njimi splezalec pok. Juga, g. V. Kajzelj, so pri iskanju na mestu konstatirali, da je nemogoče priti do ponesrečenca, ki brezdvomno leži v najmanj 500 m globokem prepadu pod previsno, gladko steno, ki čuva nov planinski grob v veličastnopolnosni triglavski severni steni. — Daljše poročilo priobčimo v prihodnji številki. L.

Smrtna nesreča pod Triglavom († Anton Hlebanja, vodnik). Izvrstni vodnik in gonjač iz Mojstrane, veseli in še mladi Anton Hlebanja (p. d. Luksov), se je v noči med 26. in 27. julijem pod Triglavom smrtno ponesrečil. Dne 26. julija je pripeljal nadzornika Stiasnyja po Bambergovih poti na Triglav; šele pozno v noči, okrog polnoči, se je kljub svarilom ob silnem viharju s Kredarice napotil sam nazaj v Mojstrano. Našli pa so ga drugo jutro mrtvega s hudimi ranami na glavi, in sicer na produ tik pod skalami, ki se grezijo blizu kapelice na Kredarici v prepad. — Kako se je temu izkušenemu vodniku pripetila nesreča, ni povsem jasno. Najbrž je, prišedši iz koč, krenil s pota preveč na stran, na rob prepada; tja se je podričal po snegu ali ga je pahnil vihar. Ponesrečenca so prepeljali na očetov dom v Mojstrano in v prezgodnji grob. — (Po poročilu gosp. Jak. Aljaža.)

Pohorje. Spisal Janez Koprivnik. Ponatis iz „Planinskega Vestnika“. Založilo „Sokolsko društvo“ v Mariboru 1923. — V letih od 1913 do 1919, prekinjen po svetovni vojski, je izhajal v našem „Vestniku“ monografski spis prof. Janeza Koprivnika „Pohorje“, pravo življenjsko delo tega pristnega pohorskega rojaka in veščaka. — Takoj ko je spis v našem Vestniku začel izhajati, je „Sokolsko društvo“ v Mariboru sklenilo, da na svoje stroške oskrbi zaporedoma ponatis Koprivnikovega spisa, kakor ga objavljajo številke našega lista. Ko je spis bil naposled končan in mu je urednik dr. Josip Tomišek dodal zaključne opombe, je „Sokolsko društvo“ združilo ponatise posameznih števil in izdalo v celoti vso monografijo, opremljeno z nekaterimi opombami, potrebnimi vsled dolge dobe izhajanja posameznih delov. „Sokolskemu društvu“ v Mariboru gre torej zasluga in zahvala, da moremo skupno čitati podroben, vsestranski, poljuden opis „Pohorja“, in da imamo v obliki knjige pred seboj delo, kakor se z njim v tej splošnosti ne more ponašati nobena naša pokrajina. J.

Jubilej Bolgarskega planinskega društva. V nedeljo 10. avgusta je praznovalo Bolgarsko planinsko društvo 25 letnico svoje ustanovitve. Povodom jubileja je bilo v Vojaškem klubu slavnostno zborovanje, na katerem je poročal predsednik Antonov o delovanju društva od ustanovitve do danes. Društvo je prejelo več brzojavnih čestitk iz Švice, Čehoslovaške, Avstrije itd. Popoldne so se bolgarski turisti poklonili visoki planini Vitoši, kjer se je zbralo okrog 4000 turistov iz Sofije in drugih krajev. Tu se je vršila tudi otvoritev nove koč, imenovane „Aleko“. Po otvoritvi je bila poroka. Poročila sta se visoko v planinah tajnik planinskega društva Vasil Hristov z vneto turistko Katjo Ivanovo.

Društvene vesti.

Gospodarji naših postojank so v tem letu sledeči gg. odborniki: za hotel Sv. Janez g. Gvidon Čadež, za hotel Zlatorog g. Makso Hrovatin, za Triglavski Dom na Kredarici g. Janko Ravnik, za Staničevo koč g. Janez Kveder, za Aljažev Dom g. Miško Vlaj, za Aleksandrov Dom in Vodnikovo koč g. Anton Spende, za Kočo

pri Triglavskih jezerih g. Alojzij Knafelc, za Erjavčevo kočo na Vršiču g. dr. Stanko Tominšek, za Oroznovo kočo in Malnarjevo kočo g. dr. Dominik Žvokelj, za Spodnjo kočo na Golici ter Kadilnikovo kočo vrh Golice g. Ivan Šabec, za Češko kočo g. Stanko Tominec, za Cojzovo kočo g. France Lapajne, za Kamniško Bistrico g. Jože Jeretina, za Kamniško kočo na Kamniškem sedlu g. Ivan Krivic, za kočo na Veliki Planini g. Rudolf Rozman.

III. izkaz darovalcev za Krekovo kočo na Ratitovcu. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek za tujski promet Beograd 4000 Din, dr. Josip Ažman, odvetnik in upr. svetnik Jadranske Banke Ljubljana 200 Din, Tvrška Šešir, Škofja Loka 200 Din, Janez Barle, mestni župnik v Ljubljani 150 Din, Ljudska posojilnica v Ljubljani 200 Din, Oton pl. Detela, dvorni svetnik in in veleposestnik, Preddvor pri Kranju 100 Din, Župni urad v Komendi 100 Din Kmetška hranilnica in posojilnica v Radovljici 30 Din, dr. Anton Breclj, Ljubljana 25 Din, Matej Tavčar, župnik v Poljanah nad Škofjo Loko 20 Din.

Nadalje so darovali: Kranjska Industrijska Družba na Jesenicah po gospodu gener. ravnatelju Nootu nov zvon za kapelico pri koči; Prva žebljarska in železno obrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici 1 sod žebljev; gg. Gartner v Novakih, Gustav Eger, Janko Demšar in Hafner v Železnikih, Peter Golob in Matevž Dolenc na Luži večje število desk; g. Anton Kašman v Škofji Loki kuhinjske potrebščine.

Vsem blagim darovalcem iskrena hvala. Koča bo ako Bog da, vsaj v spodnjih prostorih začetkom septembra gotova. Selško podružnico SPD pa čakajo še ogromni izdatki za spravilo materiala na vrh Ratitovca. Zadolžila se je že daleko preko svojih moči. Navezana zgolj na velikodušne darove prijateljev Kreka in naših planin, jih prosí, da blagovolijo poslati prispevke na naslov g. Frana Šmida, župana v Selcih nad Škofjo Loko.

Naše slike: Severna stena Travnika (2379 m) - Jalovec. Na meji smo; ponosne vrhove Julijskih Alp smemo samo s severa gledati, a še tako sliko je treba skriti, ko se vračamo po južni, sedaj italijanski strani. — Morali bomo res napraviti pristop z naše strani; kaki pa bodo ti pristopi, nam svedoči današnja slika. Pred seboj imamo vrh Travnik, posnet iz Škrbinice v severni steni Mojstrovke. Kakor Mojstrovka, tako je Travnik docela položen in lahko pristopen od južne strani, na severni strani sta pa kakor odsekana. Gorostasne navpične stene se raztezajo notri do Jalovca (2643 m); — ljudstvo jih nazivlje „Na Rezeh“. Jalovec sam, ki zaključuje sliko, je na vrhu na strani iz Planice nepristopen in prehaja šele proti prelazu Velikemu Kotu (2124 m) v položna pobočja.

Vsebina: † Dr. Klement Jug: Plezalne ture v vzhodnih Julijskih in v Kamniških planinah (str. 201). — Janko Mlakar: V Visokih Turah (str. 211). — Kotiček: Iz šopka planinskih spominov (R. L.) (str. 216). — Čez hrib in dol: »Izpod Triglava« (Franjek Š. Bohinjski), (str. 220). — Obzor in društvene vesti: Dr. Klement Jug — žrtev Triglavske stene. Četrta letošnja žrtev Triglava. † Vladimir Popolovec. (str. 222). Smrtna nesreča pod Triglavom († Anton Hlebanja). Pohorje, spisal Janez Koprivnik. Jubilej bolgarskega planinskega društva. Gospodarji naših postojank. (Str. 223.) III. izkaz darovalcev za Krekovo kočo. — Naše slike: Severna stena Travnika - Jalovec (priloga). (Str. 224.)

Urednik dr. Josip Tominšek v Mariboru. — Izdaja in zalaga Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani (Osrednji odbor). — Tisk tiskarne M. Hrovatin v Ljubljani.